

## I.BÖLÜM ANTROPOLOJİ HAKKINDA

*Ekmek, halay, kilim, düğün  
Dört yön bu dedi  
Anlattı  
Bölünmez bir ülkeymiş toplumlar*

*Birbirimizi yaşamak  
Bilim bu dedi  
Anlattı  
İlk gece kardeşiymiş toplumlar...*

**FAZIL HÜSNÜ DAĞLARCA**

Bu şiir, antropolojinin insanlığın bütününe kucaklayan yönüne işaret eder.

Bu bölümde Antropoloji, toplumsal bilimler arasındaki yeri ve alt disiplinleri hakkında bilgi verilerek tanıtılacaktır.

### TOPLUMSAL BİLİMLER VE ANTROPOLOJİ

Günümüzde toplumsal bilimler; Sosyoloji, Antropoloji, Ekonomi, Psikoloji, Sosyal Antropoloji, Linguistik ve Tarih'tir. Hepsinin konusu insan davranışdır ancak insan davranışının son derece karmaşık ve çok çeşitli oluşu nedeniyle olaya bakış açıları farklıdır. Bunlardan antropoloji, insan bilimi olarak tanımlanır. Antropoloji kelimesi; iki Yunanca kelime olan "insan" anlamına gelen Anthropos ile "düzenli bilgi" anlamında olan Logos kelimelerinin birleşmesinden oluşmuştur ve insanla ilgili düzenli bilgi anlamındadır. (Saran, 1989 : 21) Genel antropoloji olarak da bilinen akademik antropoloji, dört ana alt disiplini kapsar. Bunlar; kültürel, arkeolojik, biyolojik ve linguistik antropolojidir. (Kottak, 2002 : 9) Hepsi evrimi yani kuşaklar

boyunca biçim değişimini inceler. Antropoloji, insanlık durumunun evrensel, genelleşmiş ve ayırt edici özelliklerini belirleyip açıklamaya çalışır. (Kottak, 2002 : 23)

## ANTROPOLOJİNİN ALT DİSİPLİNLERİ

**1-Kültürel antropoloji;** günümüz ve yakın geçmişteki kültürel çeşitliliği,

**2-Arkeoloji;** genelde tarihöncesi toplulukların toplumsal, iktisadî, dinsel ve siyasal örüntülerini,

**3-Biyolojik antropoloji;** zaman ve mekân içindeki biyolojik çeşitliliği çevredeki farklılaşmalarla ilintilendirerek fosilleri, genetiği, büyüme ve gelişmeyi, bedensel tepkileri ve insan- olmayan primatları,

**4-Linguistik antropoloji;** çağdaş dillerin çeşitliliğini, konuşmanın farklı toplumsal koşullarda ve zaman içinde nasıl değiştiğini inceler.

Bunların dışında bir de **Uygulamalı Antropoloji** vardır ki o da toplumsal sorunların teşhis ve çözümünde antropolojik bilgi ve yöntemlerden yararlanır. (Kottak, 2002 : 23-24)

Antropolojinin önemli bir dalı da yirminci yüzyılda gelişen **Sosyal Antropolojidir**. Özellikle İngiltere'de 1908-1910 yılları arasında gelişmiştir, insan davranışlarını karşılaştırmalı olarak inceler. (Saran, 1989 : 22)

Kültürler, az veya çok, hızlı veya yavaş, uyumlu veya uyumsuz biçimde sürekli değişirler. Değişmeyen toplum yoktur. Kültürü oluşturan bireyler ve kurumlar ise bu değişmelere ayak uydurmakta güçlük çekerler. Değişmiş çevreyle ilk kez etkileşime giren yeni kuşaklar mutlaka değişir. İnsanlar değişim yerine sürekliliği daha rahat kabul ederler, yaşamlarındaki istikrarın bozulmasını istemezler. (Güvenç, 2002 : 26)

Antropoloji bu tür kültür değişmelerinin nedenlerini, bağlı olduğu diğer konuları ve sonuçlarını karşılaştırmalı olarak inceleyerek sosyal değişme yasalarına ulaşmaya çalışır. (Tezcan 1984:1-www.antropolojiworks.com)

Bu çalışma da değişime katılan insanların davranışlarının nedenlerini tespit etmek amacıyla yapılmıştır ve Sosyal Antropolojik bir çalışma olma hedefindedir. Bundan sonraki bölümde Sosyal Antropolojik çalışma aşamaları ve çalışmanın metodolojisine değinilecektir.